

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre	
Fakulta: Filozofická fakulta	
Kód predmetu: KSJL/KSL/E/M/ SJE/15	Názov predmetu: Slovenský jazyk pre editorov
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Forma výučby: Odporúčaný rozsah výučby (v hodinách): Týždenný: Za obdobie štúdia: Metóda štúdia:	
Počet kreditov: 2	
Odporúčaný semester/trimester štúdia:	
Stupeň štúdia: II.	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: Celková záťaž študenta 60 hodín Pre úspešné absolvovanie predmetu je potrebné, aby študent zodpovedal štátnicové otázky, hranica úspešnosti je 70 %, o úspešnosti alebo neúspešnosti absolvovania skúšky rozhoduje štátnicová komisia. Podmienky pre externé štúdium: Celková záťaž študenta 50 hodín Pre úspešné absolvovanie predmetu je potrebné, aby študent zodpovedal štátnicové otázky, hranica úspešnosti je 70 %, o úspešnosti alebo neúspešnosti absolvovania skúšky rozhoduje štátnicová komisia.	
Výsledky vzdelávania: Študent prezentuje nadobudnuté vedomosti, vie ich kriticky analyzovať a tvorivo aplikovať v rámci predmetnej oblasti.	
Stručná osnova predmetu: 1. Christianizácia na Veľkej Morave v predcyrilo-metodskom období. Veľkomoravská misia solúnskych bratov, jej význam pre našu kultúrnu históriu. 2. Staroslovienske písmo. Hlaholika a cyrilika. Hlaholika ako pôvodné slovanské písmo, jej charakteristické znaky. 3. Staroslovienčina, jej pôvod a redakcie. 4. Najvýznamnejšie pamiatky veľkomoravskej a bulharsko-macedónskej redakcie. Staroslovienska slovesnosť. Staroslovienska pôvodná a prekladová literatúra. 5. Vznik knihy. Charakteristika stredovekých rukopisných kódexov. Typy úradných kníh. Výnimočné pamiatky knižnej kultúry (Vulfilov kódex, Evanjeliár Karola Veľkého, Diablov kódex). 6. Johannes Gutenberg a jeho vynález kníhtlače. Gutenbergova Biblia. Inkunábuly. Nové remeslá spojené s rozvojom kníhtlače. 7. Sadzba a jej typy (ručná, strojová, fotosadzba, počítačová sadzba). Nové tlačiarenské techniky – ofset, hĺbkotlač, flexotlač. 8. Vývoj a typológia knižného písma po objavení kníhtlače. Antikva, akcidenčné písma, egyptienka, italienka, toskánska, secesné písmo, grotesk.	

9. Vzťah lexikológie a lexikografie. Významné slovenské lexikografické diela.
10. Klasifikácia slovníkov. Teoretické a metodologické východiská zostavovania slovníkov.
11. Onomaziologické a semaziologické postupy v lexikografickej praxi.
12. Terminologické slovníky. Kodifikačné príručky v slovenčine.
13. Atlasy a encyklopédie v edičnej praxi.
14. Základné typografické pojmy. Písmové znaky. Typy písma.
15. Anatómia písma. Výtvarné a psychologické pôsobenie písma. Výber vhodného písma Typografia odseku.
16. Sadzba knihy. Textová hierarchia. Kapitoly a podkapitoly. Logické usporiadanie nadpisov a ich grafické odlišenie. Použitie písma v záujme prehľadnosti a čitateľnosti.
17. Klasifikácia rôznych foriem internetovej komunikácie. Typy komunikácie v súkromnej a verejnej sfére elektronických komunikátov. Vplyv internetu na jazyk.
18. Rečnicke žánre a kompozícia rečnickeho textu.
19. Sugestívne a emfatické rečnicke prostriedky. Frazeologizmy v rečnickom prejave. Floskuly a kliše. Parajazykové zvukové a vizuálne prostriedky. Extrajazykové prostriedky a mimorečové okolnosti v rečníctve. Psychologické aspekty rečnických prejavov.
20. Nová rétorika v 20. storočí a tzv. zakázaná rétorika.

Odporúčaná literatúra:

- AMBROSE, G. – HARRIS, P. 2010. Typografie. Grafický design. Prel. Pavel Kočička. Computer Press, 2010. Internetové zdroje venujúce sa typografii a publikačnej tvorbe.
- Bachtová-Šmajsová, Božena: Rétorika. Vážnosť mluveného slova. Praha: Grada Publishing 2010.
- ČERNÝ, Vojtěch: Rétorika pre obchodníkov i pre bežný život. Brno: Computer Press 2011. 327 s.
- BERAN, V. a kol. 2007. Typografický manuál. 5. vydanie. Praha : Font, 2007. (Môže byť aj novšie vydanie.)
- BREZA, V. Tlačiarne na Slovensku 1477 – 1996. Bratislava: Univerzitná knižnica, 1997.
- BREZA, Vojtech: Tlačiarne na Slovensku 1477 – 1996. Bratislava: Univerzitná knižnica, 1997.
- Čermák, František: Jazyk a jazykověda. Přehled a slovníky. Praha: Univerzita Karlova, Nakladatelství Karolinum 2001. 341 s.
- Findra, Ján: Jazyk, reč, človek. Bratislava: Q 111 1998. 111 s.
- Findra, Ján: Štylistika internetových textov. In: Slovenská reč, 1987, roč. 62, č. 2, s. 257-267.
- FRIMMOVÁ, Eva: Inkunábuly z hľadiska výskumu knižnej kultúry na Slovensku. In: Historický časopis. Roč. 45, 1997, č.3, s. 401 – 419.
- Glovňa, Juraj: Dynamika kódu a reči. Lingvistické štúdie. Nitra: FF UKF 2002. 150 s.
- GÜNTHEROVÁ, A. – MIŠIANIK, J.: Stredoveká knižná maľba na Slovensku. Bratislava: Tatran, 1977.
- KOHÚT, L.: Kapitoly z výtvarných dejín knihy. Bratislava: Vydavateľstvo SAV 1970.
- Habovštiaková, K. – Krošláková, E.: Z tvorby solúnskych bratov a ich žiakov. Trnava: Spolok svätého Vojtecha 1993.
- Historický slovník slovenského jazyka. Ved. red. M. Majtán. I. – VII. Bratislava: Veda, 1991 – 2008.
- Hornáčková-Klapičková, E.: Lexikografia, preklad a teologický slovník. Bratislava: Peter Mačura – PEEM, 2010.
- Holič, Š.: Praktická rétorika. Nitra. FF UKF 2000. 58 s.
- Horecký, Ján - Buzássyová, Klára – Bosák, Ján: Dynamika slovnej zásoby súčasnej slovenčiny. Bratislava: VEDA, vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied 1989, 429 s.
- HORNÝ, S. 1997. Počítačová typografie a design dokumentů. 1. vydanie. Praha: Grada Publishing, 1997. 297 s. ISBN 80-7169-487-7.
- JANKOVIČ, Ľ.: Exlibris a supralibros na Slovensku v 16. – 19. storočí. Martin : Matica slovenská, 2005.
- HAMANOVÁ, P.: Z dejín knižní vazby od najstarších dob do konce XIX. stol.

Praha : Orbis, 1959. 275 s. KLIMEKOVÁ, A.: Pramene k výskumu knižného obchodu. In: Kniha 2011 : Zborník o problémoch a dejinách knižnej kultúry. Martin : SNK, 2011, s. 23-36.

KOLLÁROVÁ, I.: Knižný obchod ako teoretický a výskumný koncept v dejinách knižnej kultúry. In: Kniha 2011 : Zborník o problémoch a dejinách knižnej kultúry. Martin : SNK, 2011, s. 7-14.

KOTVAN, Imrich: Inkunábuly na Slovensku. Martin: Matica slovenská, 1979.

Kralčák, L.: Pôvod hlaholiky a Konštantínov kód. Martin, 2014.

Kralčák, Ľubomír: Dynamika súčasnej slovenčiny: sociolingvistické aspekty dynamiky jazyka. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa, 2009, 144 s.

KUZMÍK, J. Knižná kultúra na Slovensku v stredoveku a renesancii. Martin: Matica slovenská, 1987. KNEIDL, P. Z historie evropské knihy. Praha: Svoboda, 1989. 143 s.

Manuál lexikografie. Ed. Renata Blatná, František Čermák. Jinočany: H & H, 1995.

Mistrík, J.: Frekvencia slov v slovenčine. Bratislava: Vydavateľstvo SAV 1969.

Mistrík, J.: Rétorika. Bratislava: SPN 1987. 207 s.

Pauliny, E.: Slovesnosť a kultúrny jazyk Veľkej Moravy. Bratislava: Slovenské vydavateľstvo krásnej literatúry 1964. 248 s.

Ripka, I. – Imrichová, M.: Kapitoly z lexikológie a lexikografie. Prešov: Vydavateľstvo Prešovskej univerzity, 2011. 236 s.

Slančová, D.: Základy praktickej rétoriky. Prešov: Náuka 2001.

Stanislav, J.: Starosloviensky jazyk. 1. a 2. Bratislava: SPN 1987. 312 s.

Škvareninová, O.: Rečová komunikácia. 2. vyd. Bratislava: SPN 2004. 278 s.

TOBOLKA, Zdeněk: Kniha. Její vznik, vývoj a rozbor. Praha: Orbis, 1949.

Tušer, Andrej: Praktikum mediálnej tvorby. Bratislava: Eurokódex 2010, 368 s.

VALACH, J. Staré tlačiarne a tlačiarne na Slovensku. Martin: Matica slovenská, 1987. 211 s.

Vaňko, J.: Komunikácia a jazyk. Nitra : UKF, 1999. 201 s.

Vaňko, Juraj – Kráľ, Abel – Kralčák, Ľubomír: Jazyk a štýl súčasnej slovenskej publicistiky. Nitra: FF UKF 2006, 152 s.

Večerka, R.: Staroslověnština. Praha: SPN 1984. 231 s.

Žilková, Marta: Vplyv globalizácie na mediálnu kultúru. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa 2006, 384 s.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:
slovenský jazyk

Poznámky:
Literatúra, ktorá nie je dostupná v knižničnom fonde UKF, bude sprostredkovaná učiteľom predmetu z jeho súkromných zdrojov.

Hodnotenie predmetov
Celkový počet hodnotených študentov: 67

A	B	C	D	E	FX
53.73	23.88	14.93	1.49	5.97	0.0

Vyučujúci:

Dátum poslednej zmeny: 16.11.2023

Schválil : prof. PaedDr. Zuzana Kováčová, PhD. Dátum schválenia: 25.10.2022